

Pressmeddelande från Göteborgs universitet 2012-03-15

Forskare: Vänta med beslut i kärnavfallsfrågan

Kärnavfall har producerats länge, men ännu finns inget bra sätt att ta hand om det långlivade ämnet som är farligt att hantera i så mycket som upp till 130 000 år. I den nya boken "Nuclear Waste Management and Legitimacy. Nihilism and Responsibility" diskuterar Mats Andrén, professor i idé- och lärdoms historia vid Göteborgs universitet, frågan om kärnavfallshandling ur ett humanistiskt perspektiv.

Frågan om kärnavfallshandling handlar ofta om teknologi. För att bättre kunna förstå och diskutera frågan om hantering av radioaktivt avfall behöver frågan ses ur ett humanistiskt perspektiv med beaktande av samhällsaspekter. Det behövs också en bättre begreppslig ram, menar Mats Andrén, som i sin bok bland annat fokuserar på legitimitet.

– Legitimitet är ett väldigt centralt begrepp i frågan. Brist på legitimitet har ofta stoppat förslag om slutförvaring i exempelvis havsbotten, berggrund eller i rymden, på grund av motstånd och tveksamheter om förslagen, säger han, och menar att oförmågan att upprätta legitimitet i frågan är en förklaring till att det saknas politiska beslut som kan identifiera en lösning.

I Sverige kommer det geologiska djupförvaret att ligga 450 meter ner i stabilt urberg. Mats Andrén resonerar i sin bok om vad det faktiskt innebär att gräva ner radioaktivt material i tusentals år. Han menar att vi kan dra lärdom av historien: det som är nergrävt gräver man ofta upp igen, i tron att det kan innehålla rikedomar. I en framtida värld med energibrist är det inte otänkbart att man gräver upp kärnavfall som fortfarande innehåller energi – men som också fortfarande strålar.

– Det kan vara en energitörstande värld utan kunskap om hur kärnavfallet ska hanteras. Tänk om vi slutar använda kärnkraft om 100 år, och avfallet grävs upp 500 år senare. Kommer nödvändig kunskap om hantering föras vidare till den generationen? säger Mats Andrén. Avfallet kan också grävas upp efter kanske 2000 år på grund av arkeologiskt intresse eller av mytiska aningar om att något finns inne i berget – men utan kunskap om att materialet kan orsaka stor skada för mänskligheten.

Mats Andrén anser att det är bättre att spara de radioaktiva soporna ovan jord där det kan hållas i trygg kontroll, och att avvakta i några årtionden med beslut.

– Vi använder kanske kärnkraft i 40–100 år till, och fram till dess kan sluthanteringsfrågan fortsätta att utredas. På så sätt ges det mer tid till att forska och undersöka olika möjligheter, och att maximera kunskapen i frågan.

Boken "Nuclear Waste Management and Legitimacy. Nihilism and Responsibility" finns tillgänglig i handeln från 14 mars.

För mer information, kontakta:

Mats Andrén, professor i idé- och lärdoms historia, telefon: 031-786 4476, e-post: mats.andren@lir.gu.se

Louise Quistgaard

Informatör

Tel: 031-786 1068

E-post: louise.quistgaard@hum.gu.se

Göteborgs universitet är ett av de stora i Europa med 39 000 studenter och 5 700 anställda. Verksamheten bedrivs av åtta fakulteter, till allra största del i centrala Göteborg. Utbildning och forskning har stor bredd och hög kvalitet – det vittnar sökandetryck och nobelpris om. www.gu.se.